

„Igen, emlékszem!”

Az emlékezés formái Sindó Kaneto életművében

Sindó Kaneto 2012. április 22-én még betöltötte 100. életévét, majd 2012 májusában elhunyt. 2010-ben 98 évesen képes volt teljesen tudatosan lezárni életművét egy utolsó, nagyon személyes alkotással. Mit is kezdünk egy japán rendező – aki ráadásul már 100 éves - vizuális „élménybeszámolóival”? Nem elég, hogy annyira más generáció, hogy talán nem is értjük miről beszél, ráadásul egy egészen más kultúrában gyökerezik minden gondolata, alkotása! Mit kezdünk az emlékezésével?

Johann Baptist Metz a német teológus, filozófus ugyan még nincs 100 éves, „csak” 84, azonban van egy nagyon fontos kapcsolódási pont, ahol találkozik élettapasztalata ennek a két meghatározó személyiségnek. Metz 1944-ben 16 évesen került a frontra, ahol egy kutyafutásban végzett „kiképzés” után az egyik éjszaka táborából egy üzenettel a parancsnokságra küldték. Míg oda volt, a tábort lebombázták – mindenki meghalt. Az összes hozzá hasonló tinédzser, akikkel együtt töltötte az elmúlt hónapokat, akikkel megosztotta álmait, mind halott volt. Ez a személyes, nagyon húsba, lélekbe vágó tapasztalat lett teológiájának egyik sarokköve.

Sindó 1944-ben 32 éves volt, így nem hívták be frontszolgálatra, csak kiegészítő személyzetként szolgált egy bázison. Összesen 100 ilyen „túlkoros” férfiből állt az egység, akik között később sorshúzással döntötték el, ki milyen további szolgálatra vezényelnek tovább. A háborút 6-an élték túl a 100-ból. Sokuknak akkor már családja volt, gyerekeik. Sindó egész életében hordozta annak a terhét, hogy pont ő miért is maradt életben. Ennek nagyon erős és egyértelmű megfogalmazása utolsó filmje. Természetesen ez a két esemény csak a kiindulópont volt ahhoz, hogy idővel mindketten ugyanannak a fontosságára döbbenjenek rá. Ez pedig nem más, mint az emlékezés, az emlékezés mehökkentő és feltartóztató erejű jelentősége.

Metz úgy fogalmaz, hogy az amnéziások, a „felejtésbe szerelmesek” kultúrájában élünk: „az európai civilizáció áru- és csereelvé ma már a gazdaság szféráján jócskán túlnyúlva társadalmunk lelki alapjaiba is beépült, s a maga módján gyarmatosította az emberi szíveket...”. Az, hogy alapvetően nem csak materiális javaink, de most már az életünkben is szinte minden lecserelíhető, tulajdonképpen a történelmi alapokat, tényeket is elértektelenítette, súlytalanná változtatta. Így nem csak azt nem tudjuk már, hogy honnan érkeztünk, de a világ időbeli végessége is elvesztette bizonyosságát – történelmi távlatú (euro)darwinizmusban élünk, ahol az erők folyamatosan (át)írják az aktuális történelemkönyveket. Egy ilyen posztmodern, kezdet és vég nélküli, „ahogy tetszik” világban, ahol az emlékeink is fel- és kicserélhetőkké válnak, nem is lehetne fontosabb szerepe egy alkotónak, mint emlékezni és emlékeztetni. Ennek a folyamatos emlékeztetmunkának kíván részese lenni Sindó emlék-konferenciánk.

A konferencia színhelye: PPKE BTK VIII. ker. Mikszáth tér 1. II. emelet

Ideje: 2012. október 19. 15.00-18.15

I. szekció - 2012. október 19. péntek, 15.00 – 16.30

1. Mátrai Titanilla, PhD. (a tokiói Vaszedo Egyetem Színház Múzeumának kutatója):
Klasszikus irodalom és színház modern köntösben: Sindó Kaneto *Onibaba* és *Fekete macskák a bozótmezőben* című filmjeiről

2. Hidasi Judit (Egyetemi tanár, japanológus – Budapesti Gazdasági Főiskola):
Értékválság, gender és társadalmi változások Sindó ábrázolásában

3. Vihar Judit (Főiskolai tanár, műfordító, – ELTE-BTK Japán Tanszék / KRE Japán Tanszék):
Halálos szerelem és szívós élni akarás Sindó Kaneto kései filmjeiben: A japán irodalmi hagyatéék életben tartása a *Délutáni végrendelet* és az *Élni akarás* című filmekben.

Szünet 16.30 – 16.45

II. Szekció 16.45 – 18.15

1. Farkas György (PPKE Irodalomtudományi DI, doktorandusz):
A túlélés lehetőségei, az emlékezés szigetei – Emlékezés és túlélés kapcsolata és formái Sindó filmművészetében

2. Kovács Ákos (intézetvezető docens - PPKE Kommunikáció- és Médiatudományi Intézet):
Atombomba-holocaust. Sindó Hiroshima-tapasztalata J. B Metz kultúraértelmezésében

3. Murai Gábor (NYME-SEK Kommunikáció Tanszék, egyetemi adjunktus):
Elszigetelve – Sindó Kaneto *Kopár sziget* és *Onibaba* című filmjeinek autopoietikus struktúrája

Az előadások ideje 20 perc – minden szekció végén nyilvános diszkusszióra kerül sor.

A konferencia záróeseménye a 19.00 órától kezdődő vetítés, melyen Sindó Kaneto utolsó filmje, a *Levelezőlap* kerül bemutatásra.